

Alena Zemanová:

Slova neevropského původu ve španělštině

(Posudek oponenta diplomové práce)

Předkládaná diplomová práce si klade za cíl zmapovat slova neevropského původu v současné španělštině. Autorka svou pozornost zaměřuje na tři jazyky, resp. jazykové skupiny: na hebrejštinu, arabštinu a indiánské jazyky.

Práce má velmi přehlednou strukturu. První, poměrně rozsáhlá kapitola představuje úvod do problematiky a charakteristiku obohacování slovní zásoby jazyků obecně. Druhá, třetí a čtvrtá kapitola jsou pak věnovány přejímkám z výše zmiňovaných jazyků (jazykových skupin) a mají analogickou podobu: autorka se nejprve věnuje dějinám příslušného národa či národů na území, které souvisí s tématem, poté jazykové charakteristice tohoto národa a nakonec obecné analýze jazykových výpůjček.

Vzhledem k povaze tématu lze jen těžko očekávat, že diplomantka přijde s novými převratnými poznatky; téma navíc velmi ztěžuje možnost uplatnění nových metodologických přístupů, jež by známé poznatky nahlédly z jiného úhlu, příp. je zpracovaly jinak (kvantifikovaly apod.). Nepřekvapí proto, že velká část práce je parafrází existující sekundární literatury. Oceňuji, že autorka pročetla poměrně hodně literatury, přesto je třeba konstatovat, že v každé z kapitol pracuje především s jedním či dvěma zdroji (v úvodu s pracemi autorů Bartoš-Valíková a F. Čermák, u hebraismů je to David Gonzalo Maeso, u arabismů Maíllo Salgado a u indigenismů Frago Gracia a Franco Figueroa). Některé pasáže jsou tedy vlastně přehlednou reprodukcí názorů zmiňovaných autorů. Z výše zmiňovaného důvodu (povaha tématu) se vlastní autorčina práce zaměřuje především na statistiku a kvantifikaci jednotlivých přejímek (zdrojem je 22. vydání DRAE) a jejich jazykovou, zejména sémantickou charakteristiku. Možná je škoda, že autorka tuto pasáž nepojala podrobněji, detailnější rozbor materiálu by byl zajímavý (autorka sama uvádí, že u některých přejímek pracovala až s tisíci slov, v práci však zmiňuje jen některé příklady). Tato pasáž tedy mohla být rozsáhlejší, např. na úkor kapitoly úvodní, která se na dvaceti stranách věnuje lexikologickým otázkám tak podrobně, že je často řeč i o tématech, která v zásadě s později analyzovaným materiálem nesouvisejí. Na druhou stranu bych chtěl ocenit, že dosti specifické téma, jež přímo vybízí k přehledům, seznamům apod., se autorka snaží syntetizovat a převést do čtivé podoby. Že se jí to zdařilo, je dáno též již zmiňovanou dobrou prací se sekundární literaturou.

Náměty a otázky k obhajobě:

- Jak konkrétně autorka postupovala při získávání jazykového materiálu? Z některých zmínek vysuzuji, že ručně procházela slovník DRAE. Je tomu tak? A jestli ano, jak postupovala dál? Sémantická klasifikace výpůjček je její – jaká byla kritéria při jejím vytváření?
- U jednotlivých typů výpůjček se autorka podrobně věnuje klasifikaci slov podle první hlásky (první slabiky) ve slově. Domnívám se, že by bylo velmi zajímavé

tyto úvahy opřít o konfrontaci hláskových systémů španělštiny a příslušného jazyka a navíc je rozšířit i na jiné pozice ve slově.

- Domnívám se, že u občasných úvah o syntaktických a jiných vlivech druhých jazyků na španělštinu (superlativ, postpozice zájmen u sloves apod., autorka je většinou přejímá ze sekundární literatury, např. na s. 38 a dále) je třeba být velmi opatrný a brát v úvahu obecné vlastnosti jazyka, příp. také strukturní (typologické) rozdíly mezi jazyky.
- V práci postrádám závěr, závěrečnou kapitolu, jež by stručně shrnula výsledky celé práce.
- Autorka „předpisově“ cituje z cizojazyčné sekundární literatury a uvádí i překlad do češtiny – to je třeba ocenit – občas se mi nicméně zdá (a potvrzuje to i dojem ze španělského resumé), že formulačně si je jistější ve španělštině než v češtině.
- Formálně je práce připravena velmi dobře, nic na tom nemění občasné překlepy či interpunkční nedostatky – pozor jen na některé faktické údaje, Sicar (s. 36), Gariol (s. 33).

Celkově práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci a já ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 9. září 2007

PhDr. Petr Čermák, Ph. D.

